

“Mă reflect în lumile paralele”

Pentru a scrie muzica unui spectacol trebuie să ascultați întâi “vocale” lui, vibrațiile care-i însoțesc nașterea. Regizorul, textul, sala, scenografia vă pot deopotrivă inspira sau limita. Ce stare resimțiți mai acut? Nu mă simt limitat. Teatrul are determinările lui, și când lucrezi în acest spațiu îi accepți provocările. Prezența regizorului e obligatorie în pomirea la un spectacol, la fel și cea a scenografului. Despre *Viforul* v-aș putea spune că l-am discutat cu Dărie de vreo trei ani.

Este o preocupare veche, o idee cu o curgere discontinuă care a incorporat gânduri, senzații, imagini acumulate în timp. Am făcut destul de puțină muzică de teatru. În afara unor colaborări sporadice am lucrat exclusiv cu Dărie. Formația mea ține însă de muzica de film. Mă interesează să creez un ambient cinematografic, adică să imaginez de la început o bandă sonoră, iar actorii să facă un fel de *play-back*, să fie o completare între ce se întâmplă *live* și sonoritățile de pe bandă. Muzica nu e doar atmosferă sau accent. Nu este cortina invizibilă pe care se proiectează câteodată ceea ce n-a fost încă spus ori arătat. Și în *Julius Caesar*, și în 1794 muzica este viață. Visez la un spectacol în care muzica să fie ca o respirație, neîntreruptă, amestecată cu tot ceea ce vorbește, se mișcă sau tace pe scenă.

Ce diferențiază muzica de film de muzica de teatru?

Miza e aceeași: să o faci bine, să ai inspirație. La film e o chestiune irepetabilă. La teatru, chiar dacă sunetele sunt imprimate pe bandă, ele își modifică ecurile în funcție de viața actorilor, de public, de lumini chiar, de o sumă de imponderabile. **V-a adus ceva nou colaborarea cu regizorii de teatru?**

Incontestabil: o altă relație cu fenomenul “viață”, cu un tip nou de expresie scenică. Am explorat prin muzică o zonă a realului pe care nu o atinsesem încă.

Cuvintele nasc senzații pe care apoi le sugerați prin muzică?

Categoric. Deși nu caut acest lucru, în subconștient așa se întâmplă.

Cum arată atelierul dumneavoastră?

Sunt niște computere cu care lucrez de vreo douăzeci de ani și care fac calcule matematice. E o chestiune prozaică.

Ne descrieți doar aparențele. Ce se întâmplă în interior?

Gândurile aflate în suspensie se așază, stările se rafinează. Computerul e prietenul meu. Are și un nume, îl cheamă Costel și, chiar dacă ne supărăm, ne certăm, comunicăm se pare. Sting lumina și las doar cele două becuțe de pe mixer. Se întâmplă atunci să se producă o legătură cu computerul și cu inteligențele despre care eu sunt convins că există înăuntrul lui.

De aceea, poate, muzica pe care o compuneți intră uneori într-un teritoriu transcendent.

Jumătate e inspirație și muzică a sferelor, dar restul e tehnică.

De ce nu vorbiți despre inspirație?

Sunt acumulări în timp pe care nu le poți defini – ore, zile trăite cândva, lucruri de demult care navighează în subconștient, cărți pe care le-am citit, locuri pe care le-am văzut. O alchimie secretă le leagă și le realcătuiește după legi necunoscute.

Actorii fac să se schimbe ceea ce ați gândit înainte despre muzică?

Evident. Actorul este un purtător de sunete care au o culoare, o identitate, iar eu încerc să le orchestrez într-un complex sonor.

Ce căutați să exprimați prin muzică?

Încerc să mă exprim pe mine. Poate sună banal. Caut să-mi dau un sens.

Vizați un anumit tip de public?

Nu. Niciodată.

De fapt, ce aveți în vedere când scrieți muzică de teatru?

Să catapultez spre spectatori atmosfera piesei. Restul vine de la sine. Contează dacă am reușit să o ridic, să o îmbrac frumos, să-i dau formă, să direcționez energiile pe care actorii și scena le proiectează.

Vă preocupă imaginea muzicii dumneavoastră în reflecția critică?

Nu.

Nu vă interesează?

Ba da. Însă în general, pentru cronicari, scenograful și muzicienii sunt tehnicieni.

În ce vă reflectați?

În lumile paralele.

V-a atras în aura lui un spectacol până când v-ați simțit golit, chiar înstrăinat de propria ființă?

Nu. După ce scriu muzica unui spectacol, o uit.

Și când o auziți vibrând printre oameni?

Sunt detașat. Mă simt foarte bine așa. Am încheiat un lucru. Sunt liber să mă apuc de altceva, m-am descărcat. Iar sonoritățile îmi apar chiar și mie noi.

Deci vă înstrăinați de ceea ce se întâmplă pe scenă.

Nu, ci de mixtura dintre muzică și teatru. După un spectacol bun revin în mine obsesiile. Un spectacol care mă obsedează e *Macbeth*, făcut la Tokio. Erau niște actori minunați, Maria Miu crease un decor de senzație, iar tot ambientul, toată lumea nițel bizară de secol XXI, tehnicistă, ultracomputerizată iveau imagini fabuloase.

Există locuri unde ați vrea să vă întoarceți o vârstă, un moment de creație, un spațiu cu o magie aparte?

Da. Mi-ar plăcea foarte tare să fiu mai tânăr, să văd altfel lumea...

Ce vă lipsește?

Timpul...

Și ce vă împlinește?

Timpul.

Adina Bardaș

